

Sygn. akt I NWW 191/21

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie P. C.

oskarżonego z art. 148 § 1 k.k.

w przedmiocie wniosku P. C. o wyłączenie sędziego Sądu Apelacyjnego w [...]

L.S. oraz E.P. od orzekania w sprawie o sygn. II AKa 173/21

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 8 lutego 2023 r.,

pozostawia wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Obrońca oskarżonego adw. A. M. w toku rozprawy apelacyjnej toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w [...] 16 listopada 2021 r. złożyła wniosek o wyłączenie od orzekania w sprawie II AKa 173/21 sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] L.S. Drugi obrońca i oskarżony przyłączyli się do tego wniosku. Ponadto, obrońca adw. A. M. rozszerzyła wniosek o wyłączenie również o sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] E.P.

Postanowieniem z 16 listopada 2021 r. Sąd Apelacyjny w [...] przekazał sprawę Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że instytucja wyłączenia sędziego jest nierozzerwalnie związana z zasadą bezstronności sędziego i służy realizacji zewnętrznych znamion niezawisłości (wyrok TK z 13 grudnia 2005 r., SK 53/04,

OTK-A 2005, nr 11, poz. 134). Trybunał Konstytucyjny zaznacza, że „nakaz zachowywania zewnętrznych znamion niezawisłości dowodzi, że ważne jest nie tylko to, by sędzia orzekający w sprawie zachowywał się zawsze rzeczywiście zgodnie ze standardami niezawisłości i bezstronności, lecz także by w ocenie zewnętrznej zachowanie sędziego odpowiadało takim standardom” (wyrok TK z 20 lipca 2004 r., SK 19/02, OTK-A 2004, nr 7, poz. 67). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyróżnia się dwie zasadnicze funkcje wyłączenia sędziego. Po pierwsze, zapewnia to obiektywizm orzekania oraz buduje społeczne zaufanie do wymiaru sprawiedliwości, po drugie natomiast zwalnia sędziego od rozwiązywania trudnych konfliktów sumienia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 listopada 2021 r., I CSKP 524/21; 15 marca 2007 r., II CZ 13/07).

Wywiedziony w niniejszej sprawie wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] L.S. oraz E.P. ma abstrakcyjny charakter, tj. nie odnosi się do żadnych konkretnych okoliczności związanych ze sprawą II AKa 173/21. Analiza wniosku o wyłączenie sędziego, wskazuje, że osią przyjętej argumentacji są wątpliwości wobec prawidłowości powołania sędziego.

Zgodnie z brzmieniem art. 26 § 2 zd. 1 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. W myśl zaś art. 26 § 3 tego aktu wniosek, o którym mowa w § 2, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości.

Przypomnieć należy, że w świetle aktualnie obowiązujących przepisów nie ma możliwości kwestionowania prawidłowości powołania sędziego przez Prezydenta RP. Zdaje się, że we wniosku próbuje się przeforsować taką wykładnię art. 41 § 1 k.p.k., która umożliwiałaby kontestowanie bezstronności każdego orzekającego w Polsce sędziego, odwołując się do argumentów abstrakcyjnych, oderwanych od osoby sędziego i konkretnej sprawy, a konsekwencji całkowicie uniemożliwiając określonym podmiotom sprawowanie wymiaru sprawiedliwości.

Nie da się odczytywać tak sformułowanego wniosku inaczej, jak podważanie uprawnienia do pełnienia przez daną osobę czynności jurydycznych.

Wnioskodawca kwestionuje pozycję ustrojową Krajowej Rady Sądownictwa procedurę powołania Krajowej Rady Sądownictwa. Procedura powołania Krajowej Rady Sądownictwa, a tym samym jej pozycja ustrojowa, była przedmiotem kontroli konstytucyjnej przeprowadzonej przez Trybunał Konstytucyjny, którego orzeczenia w myśl art. 190 ust. 1 Konstytucji RP mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Są nimi związane zatem wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, w tym także organy stosujące prawo (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 października 2022 r., I NWW 142/22). W efekcie kontroli konstytucyjnej, przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), wyrokiem z 25 marca 2019 r., K 12/18 uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Skutki tego rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego wiążą zatem także Sąd Najwyższy (wyrok Sądu Najwyższego z 22 sierpnia 2018 r., III PK 71/17).

Przypomnieć należy, że w świetle prawa polskiego powołanie przez Prezydenta RP rozstrzyga w sposób definitywny kto jest sędzią (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 sierpnia 2022 r., I NKRS 120/21; wyrok NSA z 4 listopada 2021 r., III FSK 3626/21; postanowienie NSA z 22 czerwca 2022 r., III OZ 413/22). Powołany przez Prezydenta RP sędzia jest prawidłowo umocowany do wykonywania funkcji jurydycznych, a postępowania z jego udziałem nie są obarczone wadliwością, której źródłem ma być w taki czy inny sposób ukształtowana procedura powołania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 26 § 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym orzekł jak w sentencji.